

5. Олєфіренко Е. О. Адміністративно-правові гарантії реалізації прав і свобод громадян: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 – «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Е. О. Олєфіренко; Національна академія державної податкової служби України. – Ірпінь, 2006. – 20 с.

ЗАКОННІ ІНТЕРЕСИ ЯК ЕЛЕМЕНТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ МАЛОЛІТНІХ В УКРАЇНІ

Денисенко Ю. М.

*аспірант кафедри конституційного і адміністративного права
Навчально-наукового юридичного інституту
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

Під малолітнім слід вважати, в першу чергу, людину як біологічну істоту. У відповідності до ч. 2 ст. 6 Сімейного кодексу України малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років [1]. Іншими словами, законодавець визнає малолітніх повноцінними суб'єктами правовідносин, які наділені правами реалізовувати свої інтереси.

Як і для будь-яких суб'єктів правовідносин, для малолітніх характерна наявність адміністративно-правового статусу, який включає такі основні елементи як: суб'єктивні права, юридичні обов'язки та охоронювані законом (законні) інтереси. Існує низка думок, що полягають у ототожненні понять «суб'єктивне право» та «законний інтерес». Аналізуючи дані категорії, С. Михайлов дійшов до висновку про те, що у «будь-якому разі об'єктом правового захисту виступають суб'єктивні регулятивні права та немає різниці, як буде названо в тексті законів засіб правового захисту – право або законний інтерес. Так чи інакше, мова йде про суб'єктивне право» [4, с. 38, 40].

Зазначені елементи тісно пов'язані між собою, але не є тотожними. Так, М.Н. Марченко вважає, що законний інтерес – це юридичне дозволяння, яке має характер правового намагання. Воно відображає лише можливість дій і не більш того [5, с. 381]. Суб'єктивне право ж міра дозволеної поведінки або діяльності, закріплена у конкретному нормативно-правовому акті.

Ще одним критерієм відмінності законного інтересу від суб'єктивного права виступає сутнісно-категоріальна характеристика. З огляду на неї, маємо уявлення про те, що суб'єктивне право – це конкретне (фактично існуюче) право того чи іншого суб'єкта, закріплене у різноманітних джерелах права. Стосовно ж законного інтересу, то йдеться про поняття, яке свідчить про бажання конкретної особи вчиняти ті чи інші дії, носить абстрактний характер та виходить за межі реалізації особою її суб'єктивних прав.

Отож, як зазначає Личенко І.О. «викликає заперечення намагання ототожнювати права та законні інтереси. Законні інтереси можуть відображатися у вигляді суб'єктивних прав або не знаходити такого вираження. Однак у будь-якому разі ці категорії не є тотожними» [3, с. 54].

Ми погоджуємося з цією думкою, оскільки законні інтереси несуть характер та ідентичне значення потреб суб'єктів правових відносин, а не є мірою дозволеної поведінки, тобто суб'єктивними правами. В свою чергу, дотримуємося виключно ідеї взаємозв'язку прав та законних інтересів малолітніх, оскільки законодавець не може закріпити перелік їх прав без врахування інтересів. І тільки після здійснення законо-

давчої процедури, ми можемо застосувати до даної категорії ознаку законності: законні (юридичні) інтереси.

Поняття законних інтересів, як елементу адміністративно-правового статусу малолітніх, знаходить лише незначне місце у працях науковців-адміністративістів. Інколи, навіть при розкритті змісту загального словосполучення «права, свободи та інтереси особи», автори наукових праць основну увагу приділяють виключно правам та свободам особи, як елементам її правового статусу, не приділяючи ніякого значення законному інтересу [2]. Саме це спонукало народних депутатів України звернутися до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення поняття «охоронюваний законом інтерес». Розгляд даної справи дав змогу підкреслити, що законні інтереси (охоронювані законом інтереси) впливають з певної сукупності встановлених прав, при цьому критерієм розмежування має бути ставлення (зацікавленість) особи до цих прав (правовідносин), законних інтересів [6].

Зазначимо, що малолітні мають досить великий діапазон інтересів, який трансформується у законні, шляхом включення їх до певних нормативно-правових актів, а саме: Конституцію України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Цивільний кодекс України, Закони України «Про охорону дитинства», «Про освіту» тощо.

Визначаючи перелік характерних для малолітніх законних інтересів, переконуємося в тому, що вони носять похідний характер від прав, якими вони наділені. Про це свідчить їх назва: інтерес до вільного волевиявлення, інтерес до реалізації права на ім'я, інтерес до поваги честі та гідності, освітній (освітнянський) інтерес, інтерес до відновлення порушених прав, інтерес до вільного вибору виду віросповідання тощо.

Видозацію законних інтересів як елементу правового статусу малолітніх можна можна здійснити з урахуванням таких критеріїв їх поділу:

1. За видом та обсягом наділених прав:

- А) інтерес до реалізації права на ім'я;
- Б) інтерес до реалізації права на життя;
- В) інтерес до реалізації права на освіту та ін.

2. За видом індивідуальних потреб:

- А) інтерес до поваги особистості;
- Б) інтерес до самореалізації;
- В) інтерес до забезпечення захисту своєї честі та гідності.

3. За галузевим критерієм:

- А) конституційний інтерес (інтерес жити, інтерес самовиражатися);
- Б) сімейний інтерес (інтерес мати сім'ю, інтерес одружуватися, інтерес розмножуватися виключно біологічним шляхом);
- В) цивільний інтерес (інтерес бути суб'єктом договору купівлі-продажу, інтерес, інтерес реалізувати свої майнові права, інтерес бути носієм немайнових суб'єктивних прав);

Г) адміністративний інтерес (інтерес бути учасником громадських організацій, інтерес уникнення порушень громадського порядку тощо) та ін.

Враховуючи вищесказане, з впевненістю можемо вказати на те, що законні інтереси малолітніх є невід'ємним елементом їх адміністративно-правового статусу. Втілення їх не тільки на законодавчому рівні, але й у повсякденне життя, в майбутньому стане базисом для побудови істинно демократичної держави Україна.

Література:

1. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – Ст. 3.

2. Анпілогов О.В. Правове регулювання участі прокурора в адміністративному судочинстві щодо захисту прав та свобод громадянина: Дис...к.ю.н.: 12.00.07 / Анпілогов Олег Вікторович. – Х., 2008. – 196 с.
3. Личенко І.О. Захист законних інтересів громадян України у сфері власності засобами адміністративного права: Дис...д.ю.н.: 12.00.07 / Личенко Ірина Олександрівна. – Х., 2015. – 495 с.
4. Михайлов С.В. Категория интереса в российском гражданском праве / Михайлов С.В. – М: «Статут», 2002. – 205 с.
5. Проблемы теории государства и права: Учебное пособие / Под ред.М.Н. Марченко. – М.: Юристь, 2001. – 381 с.
6. Рішення Конституційного Суду України N 18-рп/2004 «Про охоронюваний законом інтерес»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v018p710-04>.

ПОНЯТТЯ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ІНСТИТУТУ ШКІЛЬНИХ ПРИСТАВІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В СЕРЕДНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Задаля Д. К.

аспірант

Інституту права імені Володимира Сташиса

Класичного приватного університету

м. Запоріжжя, Україна

Безпечне перебування дітей у школі є одним із найбільш актуальних питань, вирішуваних у всьому світі, адже час від часу телебачення, сайти та друковані ЗМІ повідомляють про масові вбивства або скалічення підлітками своїх однолітків в американській, німецькій чи французькій школах. Відтак, віддаючи дитину до школи або міркуючи над тим, до якого навчального закладу її перевести, батьки все частіше звертають увагу на те, як керівництво школи організовує безпечне середовище в ній, контролює дисципліну та оперативно інформує про проблеми, що виникають.

Питання організації системи безпеки в українських школах наразі вирішується на місцях. У багатьох середніх навчальних закладах наймають охоронців для контролю доступу до навчального закладу та дотримання безпеки дітей у школі. На наш погляд, цей витратний спосіб є досить неефективним, оскільки охоронець не завжди може ідентифікувати людину, яка не має права входити до школи, а також він є обмеженим у своїх повноваженнях. Крім того, у такій системі контролю наявний людський чинник: у потрібний момент охоронець може бути відсутній на посту [1]. Безпечна школа – це комплекс апаратних, програмних і методичних засобів, спрямованих на вирішення питань безпечного перебування дітей в школі, а також обліку відвідуваності, успішності і супутникового моніторингу місцезнаходження школярів з боку батьків [2].

Підґрунтям для вирішення цієї проблеми стали дослідження фахівців у сфері теорії управління й адміністративного права, зокрема В.Б. Авер'янова, О.Ф. Андрійка, О.М. Бандурки, Д.М. Бахраха, Ю.П. Битяка, В.В. Богуцького, А.С. Васильєва, В.М. Гаращука, І.П. Голосниченка, С.Т. Гончарука, Є.В. Додіна, В.О. Заросило, Р.А. Калюжного, С.В. Ківалова, А.Т. Комзюка, О.Д. Коломойця, В.К. Колпакова, С.Ф. Констатнинова, В.В. Копейчикова, О.І. Миколенка, Є.М. Мойсеєва, В.І. Олефіра, І.М. Пахомова, С.В. Петкова, Ю.І. Римаренка, В.П. Цветкова, В.І. Шакуна, В.О. Шамрая, Ю.С. Шемшученка, В.К. Шкарупи та ін.